

ΚΑΤΑ τὴ διάρκειά τοῦ ταξιδιοῦ τοῦ στὴν Ἀνατολή καὶ στοὺς Ἁγίους Τόπους, ὁ περιήμφαντος Γάλλος ποιητὴς Δαμαρτίνος ἔχασε τὴν ἀγαπημένη του θυγατέρα Ἰουλίαν, γιὰ τὴν ὁποία ἔγραψε τὸ παρακάτω ὑπέροχο λυρικό κομμάτι :

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΔΑΜΑΡΤΙΝΟΥ

Ἀπὸ τὰ παιδικὰ μου ἀκόμα χρόνια ἦμουν δυστυχισμένος. Τέτοιους εἶμαι πάντα. Μέσα στὴν καρδιά μου, ἀντὶ γιὰ αἷμα, κυκλοφοροῦν δάκρυα. Χαρὰ γιὰ μένα εἶνε ἡ θλίψη κι' ἡ μελαγχολία. Μιὰ ἀδελφική ὥθησι μὲ σπρώχνει καὶ μὲ πᾶει κοντὰ στὰ φέρετρα. Σταματῶ μόνο ἐκεῖ ὅπου υπάρχουν χαλάσματα καὶ πένθος. Ὅταν βλέπω πράσινα χωράφια, τριγυρισμένα ἀπὸ τὸν καθαρὸν ὁρίζοντα, χαριτωμένους κοιλάδες ποὺ ἀπλώνονται σὰν νὰ θέλουν ν' ἀγκαλιάσουν τὴ θάλασσα, προσπερνῶ καὶ λέω μὲ χαμόγελο γλυκό:

— Τόπος γιὰ τοὺς εὐτυχισμένους! Αὐτὰ δὲν εἶνε γιὰ μένα!...

Ὁ νοῦς μου δὲν ξυπνᾷ παρὰ μόνο ὅταν ἀκούγονται ἀναστεναγμοί. Ὅπου κλάματα καὶ θρήνοι, ἐκεῖ βρίσκομαι κι' ἐγώ. Τὸ κρεββάτι ὅπου ἀγαπᾶ τὰ κομμάτια, εἶνε χῶμα ζυμωμένο μὲ στάχτη καὶ μὲ δάκρυα. Μὲ ρωτᾷτε γιατί; Ἀν σὰς πῶ, ἡ φωνή μου θὰ κοβόταν ἀπ' τοὺς λυγμούς. Ἀνοίξτε ὅμως τὴν καρδιά μου καὶ μέσα ἐκεῖ θὰ βρῆτε τὴν αἰτία. Ὁ θάνατος ἐμπῆξε σὲ κάθε τὴν ἴνα τὸ μαχαίρι του, οἱ παλμοὶ τῆς δειχνόουν μὴ ἀργὴ ἀγωνία καὶ μοιάζει μὲ κοιμητήριον γεμάτο πεθαμένους.

Ὅταν βρέθηκα στὸ μέρος ποὺ εὐδόκησε νὰ γεννηθῇ ὁ Χριστός, δὲν ἐζήτησα τοὺς ἁγίους ἐκείνους τόπους, ὅπου οἱ πιστοὶ σκόρπιζαν βάνια κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του, ὅπου ἡ διδασκαλία του ἐμάγευε κι' ἡ φωνὴ του ἐγογγύε, ὅπου περνοῦσε τοὺς δρόμους περικυκλωμένους ἀπὸ χαρούμενα πλῆθη κι' ὅπου μὲ τὰ χέρια του τὰ βρεγμένα ἀπὸ τὰ δάκρυα εὐσεβῶν γυναικῶν, χάιδευε τὰ μικρὰ παιδιά. Ζήτησα νὰ μὲ ὁδηγήσουν στὸν τόπο τῶν δακρύων, στὸν πένθιμο κῆπο τῆς Γεθσημανῆς, ὅπου ὁ Ἰησοῦς, ἐγκαταλειμμένος ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ τοὺς ἀνθρώπους, ἀφέθηκε νὰ συλληφθῇ. Ἐμείνα μόνος, γιατί ἤθελα νὰ αἰσθανθῶ τὴ θλίψη σ' ὅλη τὴν ἀτέλειωτη ἔντασί της, σὰν ἕνας ἀνθρώπος ἀτελειωμένος ποὺ δὲν λατρεύει παρὰ τὴν ἀγωνία.

Κάθησα ἀπάνω στὸ βράχο, ποὺ τὸν εἶχαν πατήσῃ τὰ πόδια τοῦ προδομένου Θεανθρώπου, μὲ τὸ μέτωπο ἀκουμπισμένο στὰ χέρια μου. Συλλογιζόμουν ὅτι συλλογιζόταν καὶ ὁ πανάγιος ἐκείνος μαρτυρὰς κι' ἐννοῶθα τὰ μάτια μου νὰ πλημμυρίζουν ἀπὸ δάκρυα. Λογάριασα ὅλους τοὺς πόνοους μου ἔναν-ἔναν κι' ἡ ψυχὴ μου κυριεύτηκε ἀπὸ μιὰ ἀλλόκοτη φαντασία.

Ἀλλὰ, Θεέ μου, τί ὄνειροπόλησι ἦταν ἐκείνη! Ὅχι μακριὰ ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ βρίσκωμαι, εἶχα ἀφήσει, κάτω ἀπὸ τὴ σκέπη τῶν μητρικῶν φτερῶν, τὴν κόρη μου, τὸ παιδί μου, τὴν ἀγάτη μου, τὸν Θεσαυρό μου! Τὸ μέτωπό της εἶχε ἀκόμα τὴν ἡλικία ποὺ ἀρέσει στὸ Θεό. Ἡ εἰκόνα της δὲν μπορούσε νὰ σβύσῃ ἀπὸ τὰ μάτια μου, τὰ χνάρια τῆς τάβρισκα ἀπ' τὶς ἀχτίδες ποὺ σκοροπούσε γύρω της καὶ κανένας πατέρας δὲν τὴν εἶδε νὰ περνᾷ στὸ πλάι μου χωρὶς νὰ γυρίσῃ καὶ νὰ μὲ ζηλέψῃ.

Ἦταν τὸ μόνο λείψανο ποὺ εἶχε μείνει ἀπὸ τὴν πολυτάραχη ζωὴ μου, ὁ μόνος καρπὸς τῶσαν λουλουδιῶν, τὸ μόνο ἴχνος τοῦ πῶθ θερμοῦ ἔρωτά μου. Ἦταν ἕνα δάκρυ στὴν ἀναχώρησί μου, ἕνα φιλὶ στὸ γυρισμό μου, μιὰ παντοτεινὴ γιορτὴ γιὰ τὴν περιπλανώμενη οἰκογένειά μου, μιὰ ἀχτίδα ἥλιου στὸ παρῆνός μου, ἕνα γλυκόλοιο ποὺ εἶπε στὸ στόμα μου, μιὰ ἀρμονικὴ πνοὴ τῆς νύχτας κοντὰ στὸ κρεββάτι μου, ἕνα χάδι στὸ ζυγνυμῶτά μου. Ἦταν ἀκόμα, ἀλλόκοτη, ἡ εἰκόνα τῆς μητέρας μου. Μέσα στὰ μάτια της ποὺ φαινόταν πὼς ἔβλεπα τὸ βλέμμα ἐκείνης καὶ πὼς ἔβλεπα τὰ περασμένα μου.

Ἡ φωνὴ της ἦταν ὁ ἀντίλαλος δέκα χρόνων εὐτυχίας, τὸ περπατημὰ της γέμιζε τὸ σπίτι μου μὲ θέληγτρα, ἡ ματιά της ἔφερνε δάκρυα στὰ μάτια μου, τὸ χαμόγελό της φωτίζει τὴν καρδιά μου. Τὸ μέτωπό της ἀντανάκλυσε καὶ τὴ μικρότερη σκέψι μου. Τὰ μάτια μου καθρεφτίζοντο μέσα στὰ ὠραία γαλανά μάτια της. Κι' ὅπως ἡ σκιά ἀποτυπώνεται μέσα στὸ κρυσταλλένιον νερὸ, ἔτσι ἔβλεπα κι' ἐγὼ τὶς στενοχώριες μου ζωγραφισμένες στὸ καθαρίον πρόσωπό της. Καθετὶ ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ τὴν καρδιά της ἦταν γλυκό. Καὶ ποτὲ τὴ χεῖλ της δὲν ἔπαιρναν μιὰ πτυχή σοβαρὴ, παρὰ μόνο ὅταν ἔσπιγε τὰ χέρια της μὲ τὰ χέρια τῆς μητέρας της καὶ προσευχόταν στὸ Θεὸ πάνω στὰ γόνατά της.

Ὁνειρεῖσθαι λοιπὸν πὼς τὴν εἶχα ὁδηγήσει μαζί μου σ' αὐτοὺς τοὺς τόπους καὶ πὼς τὴν κρατοῦσα ζωντανὴ στὰ γόνατά μου. Μὲ τὸ

ἑνὸς τὰ μάτια της θὰ φέγγουνε διόλου μου, ἡ μεθυσμένη μου καρδιά δὲν ἔαχε γιὰ σένα παρὰ ὕμνους καὶ εὐχαριστίες. Εἶνε εὐχάριστο νὰ εἶ κανεὶς μέσα σὲ μιὰ τέτοια ἀνθρώπινη ζωὴ. Δὲς τῆς ἀπὸ τὰ γλυκύτερα σου δῶρα καὶ τὸ δικό μου μερδὶο, ἄλλωστε κάτω ἀπὸ τὰ βήματά της λουλούδια, προτοίμασέ της γάμο εὐτυχισμένο...

Καὶ μεθυσμένος ἀπὸ τὴ χαρὰ μου καὶ τὴν προσευχὴ μου, δὲν πρόσεξα πὼς τὸ μέτωπό της βάρινε στὰ δάχτυλά μου, πὼς τὰ πόδια της πάγωναν τὰ χέρια μου σὰν κρύα πέτρα. Ἰουλίαν, Ἰουλίαν! Ἀπὸ τοῦ εἶν' αὐτὴ ἡ χλωμάδα τοῦ προσώπου σου; Γιατί μουσκεῖ τοὺς πόσους σου καὶ ἡ ὀνη σου ἀλλάζει; Μίλησέ μου, χαμογέλασέ μου, ἀνοίξε τὰ μάτια σου, κάνε μου παιγνίδια, ἀγγελέ μου!...

Ἀλλὰ ἡ θανάσιμη ὀχρότητα ἐξακολουθοῦσε νὰ κυκλῶν τὰ ρόδινα χεῖλη της, τὸ χαμόγελο σβυνόταν μολὶς ἀνδύει, ἡ κοιμημένη της πνὴ ἡνόταν γρηγορώτερη. Μὲ τ' αὐτὶ μου ἀκουμπισμένο τὴν καρδιά της, ἀκούγα τοὺς παλμούς της. Κι' ὅταν μὲ τὴν τελευταία της πνοὴ βγῆκε ἡ ψυχὴ της, ἡ καρδιά μου πῆθανε μέσα μου σὰν ἕνα παιδί ποὺ δὲν προφταίνει ἡ μάνα του νὰ τὸ φέρῃ στὸν κόσμο ζωντανό.

Πῆρα τότε ἀπάνω σ' ἑλπίστα μπράτσα μου τὴν ἴδια μου ζωὴ, σηκώθηκα ὀρθὸς καὶ διευνήθηκα πρὸς τὸν βωμό, σὰν ἕνας ἀνθρωπος ποὺ περπατεῖ ὕστερ' ἀπὸ ἕνα χτύπημα θανάτου. Ἐπάλωσα τὸ παιδί μου στὴν πέτρα κι' ἀκουμπήσα τὰ χεῖλη μου πάνω στὰ κλεισμένα της μάτια. Τὸ μαρμαρένιο μέτωπό της ἦταν ἀκόμα ἔσπτο σὰν μιὰ φωλιά, ἀπ' ὅπου μολὶς ἔχει πετάξει τὸ πουλί.

Ἔτσι, μέσα σὲ μιὰν ἀτέλειωτη ὥρα, αἰσθάνθηκα πὼς πέρασα πέραγα ἀγωνίας κι' αἰώνες τρώμου καὶ πὼς ἡ θλίψη ποὺ ξεχείλισε τὴν καρδιά κι' εἶπα στὸν Κύριο:

— Θεέ μου, μονάχα αὐτὴν εἶχα! Ὅλη μου ἡ ἀγάπη σ' αὐτὴν εἶχε συγκεντρωθεῖ. Ἦταν ὁ μόνος καρπὸς ποὺ εἶχε ἀπομείνει στὸ δέντρο τῆς ζωῆς μου ὕστερ' ἀπὸ μιὰ φορητοεισμένη μέρα. Ἦταν ὁ μόνος κρῖνος τῆς πασιμένης μου ἀλυσίδας, ἡ μόνη ἔσπερη καὶ γαλανὴ γωνία τοῦ ὁρίζοντά μου. Τὴν εἶχα βαφτίσει μὲ ὄνομα μελωδικό, γιὰ ν' ἀντηλὴ καλύτερα τ' ὄνομά της μέσα στὸ σπίτι μου. Ἡ Ἰουλίαν ἦταν τὸ πᾶν γιὰ μένα, ἦταν ἡ ὑπαρξί μου, ἡ ζωὴ μου, ἡ φωνὴ ποὺ μὲ μάγευε ὅπου κι' ἂν βρίσκομουν, τὸ χάσμα τῶν ματιῶν μου, ἡ αὐγὴ τῶν ὠρῶν μου, τὸ βράδυ μου κι' ἡ νύχτα μου. Ἦταν ὁ καθρέφτης, ὅπου ἡ καρδιά μου ἀγαποῦσε νὰ βλέπῃ τὴν εἰκόνα της, ἦταν τὸ μέτωπο ὅπου ἀποτυπώνονταν ἡ πῶ εὐτυχισμένη μέρα μου, ἦταν ἡ παντοτεινὴ ἀχτίδα τῆς εὐτυχίας μου.

Κι' ἐξακολούθησε μὲ παράπονο πικρὸ:

— Ἦταν γιὰ μένα, Κύριε, ὅλα σου τὰ δῶρα ἐνωμένα σ' ἕνα μόνο πρόσωπο. Ἦταν τὸ γλυκὸ φορτίο ποὺ κρεμοῦσε ἡ μητέρα της ἀπ' τὸ λαμό μου, τὰ μάτια ὅπου ἔλαμπαν τὰ μάτια μου, ἡ φωνὴ ὅπου ἀντηχοῦσε ἡ φωνὴ μου, ἡ ζωὴ ὅπου ζοῦσε ἡ ζωὴ μου. Ἦταν ὁ ζωντανὸς οὐρανὸς ποὺ μὲ κυτοῦσε. Πάρτην ὅμως, ἀσπλαχνὴ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ, πάρτην γιὰ νὰ βαναποήσῃς τὴ μοῖρα τῆς ἀγωνίας καὶ τοῦ θανάτου. Ἐγὼ ὁ ἴδιος τὴν ἐπαλόνου στὸν πένθιμο βωμό σου, κι' ἂν ἄδεια τὸ ποτήρι μου, κάμε το ἐπὶ τέλους κομμάτια κι' αὐτό! Ἀχ, ἡ κόρη μου, ἄχ, τὸ παιδί μου! Ἐκοφά τὶς δυὸ πλεξούδες τῆς γιὰ νὰ τὴ θυμῶμαι...

Στὰ λόγια αὐτὰ μ' ἐπνίξε ἕνας λυγρὸς καὶ ζήτησα. Ἡ πέτρα κάτω ἀπὸ τὸ σῶμα μου εἶχε μουσκεῖται ἀπὸ αἷμα, τὸ μέτωπό μου ἦταν παγωμένο κι' ὁ τρόμος εἶχε παγώσει διὰ δάκρυα στὰ βλέφαρά μου. Σηκώθηκα κι' ἔφυγα μὲ τὴ γρηγοράδα ποὺ ἔχει ὁ ἄνθρωπος σὺν τρέχει σὴν φωλιά του. Πιγνυμένοι λυγροὶ ἔβγαζαν ἀπὸ τὸ σπίτι μου. Μὲ περρίμενε ὡς τὴν τελευταία τῆς ὥρας γιὰ νὰ πεθάνω...

Τώρα τὰ πάντα εἶνε νεκρὰ μέσα στὴν ἔρημ κατοικία μου. Βλέπω πάντα μπροστά μου δυὸ μάτια αἰώνια δακρυσμένα, πηγαῖα κι' ἐγὼ δὲν ἔχω πού, περμένω κι' ἐγὼ δὲν ἔχω τί. Ἡ ἀγκαλιά μου ἀνοίγεται καὶ κλείνεται μέσα στὸ κενό, ἡ μέρες κι' ἡ νύχτες μου ἔχουν ὅλες τὸ ἴδιο χρώμα, ἡ προσευχὴ σβύστηκε μέσα μου μαζὶ μὲ τὴν ἐλπίδα. Ἀλλὰ μὴ δειλιάσεις, ψυχὴ μου, γιατί σὲ τιμωρεῖ ὁ Θεός. Κάτω ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ πόνου σου, φίλησε τὸ χέρι του...

Ὁ ποιητὴς Ἄλφ. Δαμαρτίνος.